

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Групи ЕП-18-11, ЕПП-18-11, ЕА-18-11, ЕМ-18-11, Е-18-11

ЗАТВЕРДЖУЮ

проректор з НІП

професор _____ Д.М. Клец
“ ___ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни **Правознавство та адміністративне право**
(назва навчальної дисципліни згідно освітньої програми)

підготовки **Бакалавр**
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

в галузі знань **05 Соціальні та поведінкові науки; 29 Міжнародні відносини; 07 Управління та адміністрування**
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності **051 Економіка; 292 Міжнародні економічні відносини; 073 Менеджмент; 071 Облік і оподаткування; 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність**
(шифр і назва спеціальності)

за освітньою програмою **Економіка; Міжнародні економічні відносини; Менеджмент організацій і адміністрування; Логістичний менеджмент; Облік і оподаткування Підприємництво, торгівля та біржова діяльність**

(назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)

мова навчання **державна**

2018 рік

1. Мета вивчення навчальної дисципліни:

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є підготовка фахівців у галузі сучасної систематизації наукових правових знань, які лежать в основі теорії держави та права і на цій основі забезпечити більш свідоме і ґрунтовне вивчення положень науки конституційного права та інших галузевих юридичних наук. Також виникає необхідність у підготовці фахівців у сфері управління, що працюватимуть в умовах побудови правової держави, вивчення сукупності правових норм, які регулюють суспільні відносини і формуються під час забезпечення органами виконавчої влади реалізації та захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб, а також у процесі державного управління економічним, соціально-культурним та адміністративно-політичним будівництвом у державі. Це в свою чергу сприяє вихованню у студентів правового мислення та подальшого розширення і поглиблення світогляду, що є необхідним для практичної діяльності майбутніх спеціалістів.

1.2. Предметом навчальної дисципліни є вивчення основних точок зору сучасної юридичної думки щодо виникнення держави та права, поняття системи права та її внутрішньої організації, характеристики джерел права як зовнішньої форми його виразу, визначення місця та ролі права в урегулюванні суспільних відносин в тому числі, які склалися в сфері державного управління, а також суспільних відносин, які є предметом окремих (переважно базових) галузей права, та джерел регулювання таких відносин.

В умовах демократизації українського суспільства особливо важливого значення набувають формування, розвиток і закріплення нового юридичного мислення, виховання загальної і правової культури, високої професійності, вироблення почуття відповідальності, справедливості, поваги до закону. Належне засвоєння основних принципів права, осягнення не лише букви, а й духу закону, правильне його тлумачення і застосування на практиці – все це становить основу майбутньої професійної діяльності.

1.3. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

по-перше, засвоєння специфічної фахової термінології, формування професійно грамотної юридичної мови – як важливого компонента правової культури майбутнього фахівця, що дозволить на більш високому рівні в подальшому вивчати інші юридичні науки;

по-друге, розвиток логічного мислення, уміння аргументувати власну позицію, розвиток творчих нахилів студентів;

по-третє, вироблення елементарних навичок дослідницької діяльності, вкрай важливих для самовдосконалення та навчання у вузі.

2. Передумови для вивчення дисципліни: навчальна дисципліна «Правознавство та адміністративне право» вивчається у першому семестрі і всі знання та вміння, отриманні після вивчення даної дисципліни, необхідні студенту для застосування їх на практиці та формування здібностей у вирішенні певних задач за призначенням – все це становить основу майбутньої професійної діяльності, а також у подальшому вивченні таких дисциплін як «Господарське законодавство», «Інтелектуальна власність», «Договірне право».

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна (дистанційна) форма навчання
Кількість кредитів - 4 Кількість годин - 120	обов'язкова (обов'язкова, вибіркова)	
Семестр викладання дисципліни	<u>1</u> (порядковий номер семестру)	<u>2</u> (порядковий номер семестру)
Вид контролю:	екзамен (залік, екзамен)	
Розподіл часу:		
- лекції (годин)	<u>32</u>	<u>6</u>
- практичні заняття (годин)	<u>16</u>	<u>4</u>
- самостійна робота студентів (годин)	<u>72</u>	<u>110</u>

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні

знати:

- поняття держави та її ознаки;
- характеристику форми держави, в тому числі форми Української держави;
- поняття та елементи механізму держави та державного апарату;
- основні принципи та джерела права;
- систему права, її елементи, структуру норми права;

- чинні норми Конституції України та галузевих нормативно-правових актів, що регулюють правові відносини;

- поняття, ознаки і види правопорушень, а також юридичної відповідальності та її видів;

- порядок вирішення господарських спорів, основи розгляду конституційних, цивільних, адміністративних та кримінальних справ;

- основи конституційного права, зокрема, поняття та юридичні властивості Конституції України, основи конституційно-правового статусу людини і громадянина, систему, принципи функціонування, порядок створення та компетенцію органів законодавчої, виконавчої, судової влади, а також правоохоронних та правозахисних органів;

- основи судоустрою та принципи здійснення правосуддя в Україні;

- основи трудового права, зокрема, поняття та склад трудових правовідносин, трудового договору та контракту, підстав припинення трудового договору, матеріальної й дисциплінарної відповідальності, трудових спорів;

- основи цивільного права, зокрема, характеристику цивільних правовідносин, в тому числі зобов'язальних, цивільного договору й правочину, власності та права власності, цивільно-правової відповідальності;

- основні категорії спадкового права;

- загальну характеристику сімейного права та Сімейного кодексу України;

- основи кримінального права, зокрема, поняття кримінальних правовідносин, кримінального закону, його дію у просторі й часі, поняття, види, склад злочину, його стадії, поняття й види співучасті у злочині, характеристику обставин, що виключають злочинність діяння, поняття та систему покарань, загальні засади їх призначення;

- сутність адміністративного права, його зв'язок з державним управлінням;

- чинне адміністративне законодавство;

- функції та принципи державного управління;

- систему виконавчої влади, правове положення суб'єктів, що її здійснюють;

- форми та методи державного управління;

- поняття та види адміністративного примусу та адміністративної відповідальності;

- поняття та принципи адміністративного процесу, його структуру;

- способи забезпечення законності;

- спеціальні адміністративно-правові режими;

- особливості галузевого та міжгалузевого управління.
- механізм захисту прав і свобод людини й громадянина та користування нормативно-правовими актами.

вміти:

- правильно тлумачити положення норм Конституції України та інших нормативно-правових актів, що регулюють правові відносини (які є предметом регулювання окремих галузей права);
- правильно застосовувати норми чинного законодавства під час вирішення конкретних питань;
- правильно використовувати в практичній діяльності методи державного управління;
- готувати акти державного управління та приймати управлінські рішення, юрисдикційні та інші акти;
- здійснювати функції щодо забезпечення законності в державному управлінні, при розгляді справ про адміністративні правопорушення.
- добре орієнтуватися у визначеннях та термінології тієї чи іншої галузі права для того, щоб грамотно використовувати теоретичні знання на практиці.

Мати уявлення (згідно вимог структурно-логічної схеми підготовки фахівця) про місце дисципліни в системі наукових знань та розвиток системи правових наук.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

- Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Роз'яснення оцінки	Кількість балів	Оцінка за	
		шкалою ECTS	національною шкалою
відмінне виконання з незначною кількістю помилок	90-100	A	відмінно (зараховано)
вище середнього рівня з кількома помилками	80-89	B	добре (зараховано)
загалом робота правильна, але з певною кількістю помилок	75-79	C	добре (зараховано)
непогана, але зі значною кількістю помилок	67-74	D	задовільно (зараховано)
виконання задовольняє мінімальні критерії	60-66	E	задовільно (зараховано)
потрібне повторне перескладання	35-59	FX	не задовільно (не зараховано)
повторне вивчення дисципліни	1-34	F	не задовільно (не зараховано)

- **6. Засоби діагностики результатів навчання** проводяться у формі усного опитування, підготовки та виступу з докладами на задані теми, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, написання поточних контрольних робіт, складання екзамену.

7. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

Назва теми лекційного матеріалу	Кільк. годин		Назва тем	Кільк. годин		Література
	очна	заоч		очна	заоч	
1	2	3	4	5	6	7
Семестр 1.						
Тема 1. Основні теорії виникнення держави	2	0,5	ПР1. Форми реалізації функцій держави. СРС1 Механізм (апарат) держави.	1 7	- 11	Основна [1,3,4,7,9-12]; додаткова [31-36]
Тема 2 Основи теорій права	6	0,5	ПР2. Функції права. СРС2. Правомірна поведінка	2 8	0,5 11	Основна [1,3,4,7,9-12]; додаткова [31-36]
Тема 3. Основи конституційного права	2	0,5	ПР3. Правовий статус Президента України. Правовий статус Кабінету Міністрів України СРС3. Органи місцевого самоврядування в Україні, їх повноваження.	1 7	0,5 11	Основна [3,5-11,16]; додаткова [17,31-36]
Тема 4 Основи цивільного права	4	1	ПР4. Цивільно-правовий захист права власності. СРС4. Спадкове право.	2 8	0,5 11	Основна [3,7,9-11,13-15]; додаткова [17,22,23,31-36]
Тема 5. Основи сімейного права	2	0,5	ПР5. Особисті права та обов'язки подружжя СРС5. Опіка та піклування	1 7	- 11	Основна [3,7,9-11,13-15]; додаткова [17,22,23,25,31-36]
Тема 6. Основи трудового права	4	1	ПР6. Трудовий контракт як особлива форма трудового договору. СРС6. Порядок укладання трудового договору.	2 8	0,5 11	Основна [3,7,9-11]; додаткова [17,24,28-36]
Тема 7. Основи кримінального права	2	0,5	ПР7. Обставини, що виключають злочинність діяння. СРС7. Загальні засади призначення покарання.	2 8	0,5 11	Основна [3,7,9-11]; додаткова [17,26-27,31-36]

Тема 8. Предмет і система адміністративного права	2	0,5	ПР8. Особливості адміністративно-правового регулювання управлінських відносин. СРС8. Адміністративне право та інші галузі права.	2	0,5	Основна [2,3,7,9-11]; додаткова [17-21,31-36]
Тема 9. Адміністративно-правові норми та відносини	4	0,5	ПР9. Види адміністративно-правових відносин. СРС9. Поняття адміністративно-правових методів управління.	1	0,5	Основна [2,3,7,9-11]; додаткова [17-21,31-36]
Тема 10. Адміністративна відповідальність	4	0,5	ПР10. Адміністративне правопорушення (проступок) та його ознаки. СРС10. Адміністративна відповідальність юридичних осіб.	2	0,5	Основна [2,3,7,9-11]; додаткова [17-21,31-36]
Усього за семестр	32	6	ПР СРС	16 72	4 110	
УСЬОГО за дисципліну	32	6	ПР СРС	16 72	4 110	

8. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять немає
(за наявності)

9. Форми поточного та підсумкового контролю здійснюються у вигляді поточних письмових контрольних робіт та складання екзамену.

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення немає
(за потреби)

11. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Бачинін В.А. Філософія права: Підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / В.А. Бачинін, В.С. Журавський, М.І. Панов. - К.: Ін Юре, 2003. - 468 с.
2. Єрофеєнко Л. В. Адміністративне право: навч.-метод. посіб. / Л. В. Єрофеєнко; М-во науки і освіти, молоді та спорту України, ХНАДУ. - Х.: ХНАДУ, 2013. - 172 с.
3. Єрофеєнко Л. В. Правознавство: навч.-метод. посіб. / Л. В. Єрофеєнко, В. М. Бережний; ХНАДУ. - Х.: ХНАДУ, 2007. - 176 с.
4. Кельман М.С. Загальна теорія держави та права : Підручник / Кельман М.С., Мурашин О.Г., Хома Н.М. - Львів: Новий світ-2000, 2003. - 581 с.

5. Конституційне право України: Навч. посіб. для студ. вузів: Хрестоматія / Нац. юридична акад. України ім. Я. Мудрого; Упоряд.: В.С. Журавський, Ю.М. Тодика. - К.: Ін Юре, 2004. - 882 с.
6. Конституційне право України: Підручник / М-во освіти і науки України; За ред. Ю.М. Тодики, В.С. Журавського. - К.: Ін Юре, 2002. - 542 с.
7. Леонтьева Л. В. Правоведение: конспект лекцій / Л. В. Леонтьева; М-во образования и науки, молодежи и спорта Украины, ХНАДУ. - Х.: ХНАДУ, 2011. - 106 с.
8. Основи конституційного права України: конспект лекцій / О. Г. Остапенко, Я. Г. Гриньова, С. В. Селезень, Л. В. Леонтьева; М-во освіти і науки України, ХНАДУ. - Х.: ХНАДУ, 2010. - 139 с.
9. Основи права України: Навч. посіб. для студ. вузів / [В.Я. Бурак, В.К. Грищук, О.В. Грищук та ін.]; За ред. В.Л. Ортинського. - Львів: Оріяна-нова, 2005. - 366 с.
10. Правознавство: Підручник / За ред. В.В. Копейчикова, А.М. Колодія. - К.: Юрінком Інтер, 2004. - 752 с.
11. Правознавство / За ред. М. Настюка. - 2-ге вид. - Львів: Світ. Вид-во Львів. ун-та, 1995. - 272 с.
12. Теорія держави і права: підручник: академ. курс / [О. В. Зайчук, А. П. Заєць, В. С. Журавський та ін.]. - 2-е вид., перероб. і доп. - К.: Юрінком Інтер, 2006. - 688 с.
13. Цивільний кодекс України За станом на 1 січ. 2004 р. - Х.: Одиссей, 2004. - 408 с.
14. Цивільне право України: Академ. курс: У 2-х т.: Підручник / За заг. ред. Я.М. Шевченко. - К.: Ін Юре, 2004. - 520 с
15. Цивільне право України: підручник: у 2-х кн. / за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. - 2-е вид., доп. і перероб. - К.: Юрінком Інтер, 2005. - 736 с.
16. Шляхтун П. П. Конституційне право України: слов. термінів / П. П. Шляхтун. - К.: Либідь, 2005. - 568 с.

Додаткова література

17. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст.141.
18. Кодекс адміністративного судочинства України: Науково- практичний коментар/ За ред. С.В.Ківалова, О.І.Харитонової/ Ківалов С.В., Харитонова О.І., Пасенюк О.М., Аракелян М.Р. та ін. – Х.: ТОВ „Одиссей”, 2005. – 552с.

19. Кодекс України про адміністративні правопорушення. – К.: Атіка, 2002. – 189с.
20. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Науково-практичний коментар/ Р.О.Калюжний, А.Т.Комзюк, О.О.Погрібний та ін. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 781с.
21. Кодекс Украины об административных правонарушениях: Научно-практический комментарий. Издание четвертое. – Харьков: ООО “Одиссей”, 2003. – 880с.
22. Гражданский кодекс Украины: Комментарий.– Харьков: Одиссей, 2004. – 832 с.
23. Гражданский процессуальный кодекс Украины.– Харьков: Одиссей, 2004.– 224 с.
24. Кодекс законов о труде Украины: научно-практический комментарий. – Харьков: Одиссей, 2003.– 864 с.
25. Семейный кодекс Украины. – Харьков: Одиссей, 2004.– 110 с.
26. Уголовный кодекс Украины. Комментарий. – Харьков: Одиссей, 2002.– 960 с.
27. Научно - практический комментарий к Уголовно-процессуальному кодексу Украины.– Харьков: Арсис, 2002.– 576 с.
28. Научно - практический комментарий к законодательству Украины о труде. Стычинский Б. С., Зуб И. В., Ротань В. Г. — К.; Севастополь: Институт юридических исследований, 2001. — 1024 с.
29. Розгляд судами справ у спорах, що виникають з трудових правовідносин (окремі питання). Чанишева Г. І., Фадєєнко А. Ф. // Право України. – 1998. – № 8. – С. 58 – 63.
30. Розгляд колективних трудових спорів (конфліктів). Ярьсько А. // Право України, 1998. – № 8. – С. 101.

Рекомендовані інформаційні ресурси

31. [http //rada.gov.ua](http://rada.gov.ua)
32. [http //www.kmu.gov.ua/mainestat](http://www.kmu.gov.ua/mainestat).
33. [http //www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua)
34. [http //www.mlsp.gov.ua](http://www.mlsp.gov.ua)
35. [http //www.dkrp.gov.ua](http://www.dkrp.gov.ua)
36. [http //www.ukrdzi.com.ua](http://www.ukrdzi.com.ua)

Розроблено та внесено: кафедрою обліку, оподаткування та міжнародних економічних відносин

Розробник (и) програми: доцент, к.ю.н., доцент Л.В. Єрофєєнко _____

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри
Протокол №__ від “___” _____ 2018р.

Завідувач кафедри проф. _____ В.В. Маліков
вчене звання підпис прізвище та ініціали

Погоджено

Зав. кафедри Економіки і підприємництва проф. _____ А.С.Іванілов
назва кафедри вчене звання підпис прізвище та ініціали
“___” _____ 2018 року

Погоджено

Зав. кафедри Обліку, оподаткування та міжнародних економічних відносин
назва кафедри

проф. _____ В.В. Маліков
вчене звання підпис прізвище та ініціали

“___” _____ 2018 року

Погоджено

Зав. кафедри Управління та адміністрування проф. _____ О.М. Криворучко
назва кафедри вчене звання підпис прізвище та ініціали

“___” _____ 2018 року

Погоджено

Декан факультету управління та бізнесу проф. _____ І.А.Дмитрієв
вчене звання підпис прізвище та ініціали

© _____, 2018 рік

© _____, 2023 рік